

O mână de ajutor pentru a face ca un vis să devină realitate

Un studiu de caz despre identificarea timpurie a elevilor aflați în risc de părăsire timpurie a școlii

Descrierea faptică a studiului de caz

Situația prezentată se desfășoară pe parcursul unui an școlar, în perioada septembrie-iunie. Protagonista acestui scenariu de caz este Mihaela, o elevă în clasa a XI-a, în vârstă de 17 ani. Mihaela provine dintr-o familie cu mari probleme economice și sociale, deoarece tatăl ei a decedat și mama e bolnavă, singura sursă de venit fiind pensia de urmaș. Familia are domiciliul în mediul rural. Mihaela are 2 surori care sunt căsătorite, ea locuind în oraș, la una din surorile ei. În primii doi ani de liceu, Mihaela a frecventat cursurile la o școală din localitatea de domiciliu. Din motive familiale, Mihaela s-a transferat la începutul clasei a XI-a la un liceu tehnologic, în localitatea unde locuiește sora ei mai mare, care are grijă de ea.

În primele zile de școală, mama Mihaelei a luat legătura cu diriginta clasei, căreia i-a povestit despre problemele economice și sociale ale familiei, despre faptul că Mihaela are dizabilități - deficiență fizico-locomotorie - piciorul stâng mai scurt - și are nevoie de sprijin pentru învățare. De asemenea, mama Mihaelei i-a mărturisit dirigintei că dorește foarte mult ca fiica ei să poată frecventa școala și i-a solicitat ajutorul.

Unitatea de învățământ pe care o frecventează în prezent nu are posibilitatea de a asigura infrastructura necesară persoanelor cu dizabilități (mobilier școlar adecvat, personal școlar specializat) și nici de a dezvolta o schemă financiară de suport pentru elevii cu risc de abandon școlar (burse, programe sociale).

Atitudinea și comportamentul elevei protagoniste

În cadrul colectivului de elevi, Mihaela este foarte retrasă, nu comunică cu colegii, nu se implică în activități de grup, nu își exprimă opiniile personale, nu vorbește decât atunci când este întrebată de profesori sau colegi, nu solicită ajutorul nimănui. Are dificultăți minore de învățare datorită dizabilității fizice, operează corect atât în plan concret, cât și cu concepte. Este capabilă de efort voluntar susținut, are putere de concentrare a atenției și este echilibrată emoțional. Totuși, nu participă întotdeauna la activitățile extracurriculare. Situația materială precară, precum și dizabilitățile fizice o împiedică să meargă în excursii sau drumeții alături de colegii săi.

Mihaela are o motivație extrinsec negativă. Nu reușește încă să-și construiască un ritm adecvat în grupa de lucru, nu poate rezolva sarcinile școlare într-un timp optim, din cauza deficitului de cunoștințe anterioare. Performanțele școlare ale Mihaelei nu au cunoscut un progres considerabil, ceea ce le nemulțumește atât pe ea, cât și pe mama și surorile ei.

Atitudinea și comportamentul colegilor de clasă

Mihaela a fost repartizată într-o clasă cu un colectiv unit, care a susținut-o și a ajutat-o foarte mult. La început, unii colegi de clasă au manifestat un comportament de respingere, de izolare a Mihaelei. În același timp, alți colegi manifestau toleranță și empatie față de colega lor. După o perioadă, toți colegii încercau să-i acorde ajutor în unele activități, atunci când dizabilitățile fizice o împiedicau să le realizeze. De asemenea, încercau să o ajute în situațiile în care cunoștințele pe care ea le deținea nu erau suficiente pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru solicitate de profesori.

Project Number 531028-LLP-1-2012-1-IT-KA4-KA4MP

Atitudinea și comportamentul profesorilor

Diriginta clasei cunoaște problemele Mihaelei, în urma studierii fișei medicale și a recomandărilor psihopedagogice care o însoțeau. A solicitat sprijinul tuturor profesorilor clasei, explicându-le dificultățile Mihaelei. Atât profesorii clasei, cât și ceilalți profesori din școală au manifestat înțelegere față de situația Mihaelei.

Profesorii percep mai nuanțat situația elevei datorită faptului că la nivelul colectivului didactic există o experiență cu elevi care au cerințe educaționale speciale.

Atitudinea profesorilor pendulează între o conduită hiperprotectivă și una de dezangajare. Profesorii clasei au fost sfătuiți să aibă o atitudine cât mai caldă și cât mai încurajatoare față de această elevă și să îi acorde sprijin ori de câte ori este nevoie.

Atitudinea și comportamentul părinților

Mama Mihaelei își dorește foarte mult ca fiica ei să finalizeze cursurile liceale și să găsească un loc de muncă. O susține în toate demersurile ei, vine des la școală să discute cu profesorii, astfel ca, împreună cu aceștia, să o poată ajuta pe Mihaela să facă față cerințelor educaționale. Mihaela este susținută și de surorile ei, în special de sora mai mare la care locuiește, dar acestea nu reușesc să o determine să fie mai cooperantă, mai implicată, astfel încât să poată obține rezultate satisfăcătoare la învățătură.

Unii părinți ai colegilor Mihaelei manifestă o reticență vis-à-vis de prezența unui elev cu cerințe educaționale speciale în aceeași clasă cu copilul lor, considerând că acest lucru poate afecta calitatea procesului instructiv-educativ.

Mama Mihaelei conștientizează existența unei tensiuni între ea și restul părinților, din cauza motivului specificat mai sus, dar mizează pe sprijinul dirigintei și al celorlalți profesori în medierea unor potențiale conflicte.

Atitudinea și comportamentul directorului de școală

Directorul are la dispoziție o centralizare a cazurilor de elevi cu nevoi speciale, elaborată de psihologul școlar la începutul fiecărui an.

Directorul conștientizează importanța situațiilor elevilor care prezintă risc de abandon școlar și luarea măsurilor aferente. A purtat discuții atât cu Mihaela, cât și cu mama acesteia, asigurându-le de tot sprijinul, în măsura posibilităților existente la nivelul școlii. A organizat consultații săptămânale ale elevei la un psihoterapeut, prin încheierea unui acord de parteneriat cu instituția abilitată.

Atitudinea și comportamentul altor actori

Pentru a cunoaște cât mai bine situația Mihaelei, diriginta a analizat fișa medicală și fișa psihologică a Mihaelei, primite de la școala de la care s-a transferat și, împreună cu psihologul școlar și cu responsabilul școlii pentru elevii aflați în situație de risc, i-au aplicat teste inițiale, fișe de observare a comportamentului în clasă, au purtat discuții cu ea și cu mama acesteia.

Instituțiile abilitate să ofere suport psihopedagogic și medical oferă un curriculum adaptat, precum și ședințe de terapie pentru elevii cu dizabilități fizice și mentale, astfel că Mihaela a fost inclusă

This project has been funded with support from the European Union.
This material reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number 531028-LLP-1-2012-1-IT-KA4-KA4MP

într-un program săptămânal de sprijin. De asemenea, școala a făcut demersuri pentru a asigura infrastructura necesară persoanelor cu dizabilități.

Lifelong
Learning
Programme

This project has been funded with support from the European Union.
This material reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.